

Nr 693

Av herr Westberg m. fl., om viss religionssociologisk undersökning.

(Lika lydande med motion nr 543 i Första kammaren)

Vi talar ofta om att vi lever i ett föränderligt samhälle och detta med all rätt. Urbaniseringen och strukturrationaliseringen inom näringslivet t. ex. har på ett mycket markant sätt förändrat vårt samhälle och därmed människornas livsbetingelser. Inom det politiska livet följer vi denna omvandlingsprocess med stor uppmärksamhet och söker på olika sätt medverka till en så god anpassning som möjligt till de nya förhållanden som växer fram. Vi bedriver bl. a. samhällsvetenskaplig forskning och söker undanröja de anpassningssvårigheter, som är förenade med den snabba utveckling, som pågår.

Tyvär är uppmärksamheten inte lika stor när det gäller förändringarna på det andliga området. Där är också förändringarna mycket betydande. Det moderna samhället är ett helt annat än det som föregående generation växte upp i. Hela samhällsstrukturen är omvandlad. Impulserna till beteenden och handlingsmönster kommer nu från vitt skilda håll. När hemmet, skolan och kyrkan tidigare spelade en avgörande roll för livssyn och livsstil har i dag massmedia fått en utomordentligt stor genomslagskraft och påverkar i stor utsträckning människornas inställning och handlingsmönster. Val av livsvärden och personliga beteenden är i hög grad kollektivt bestämda. Det som serveras svenska folket via massmedia, särskilt det som ges via TV, får stor betydelse för inte minst barnens och de ungas inställning till omvärlden. När som inte sällan sker det material som serveras förhärsligar våldet och ger impulser till stillöshet och brottsliga beteenden, eller när det rymmer förstucken nedbrytande sexualpropaganda eller förhärsligar alkoholseden kan detta inte undgå att påverka människornas attityder och beteenden. Så länge som vi har en monopolradio/TV måste samhället påta sig ett stort ansvar för den påverkan som ges via dessa massmedia.

Det komplicerar situationen att det f. n. inte finns någon enhetlig livssyn hos vårt folk och att vi även av det skälet har anledning låta olika livsåskådningar och uppfattningar komma till tals i våra massmedia. Och givetvis kan det aldrig bli fråga om något åsiktsmonopol. Men samtidigt måste det vara angeläget att finna en gemensam värdegrund utan vilken

ingen stat, inget samhälle, inte heller vi här i Sverige, kan i längden leva tillsammans. Det är viktigt att nå fram till denna gemensamma värdegrund för att sedan kunna verka för att denna blir accepterad av de många. På så sätt kan vi även skapa ett bättre »fostringsklimat» för barnen och de unga. Vi behöver för vår egen och för de ungas orientering i det moderna samhället normer och vägmärken, som vi respekterar och söker tillämpa och följa i vår livsföring. Vi behöver få ett samtal till stånd för att söka oss fram till en gemensam värdegrund. Att det inte är en lätt uppgift står klart för oss alla, men det utesluter icke att det kan vara möjligt, om vi med allvar vill söka oss fram till en lösning.

Att vi vid sökandet efter denna gemensamma värdegrund inte kan komma förbi de religiöst-etiska värden, som tidigare generationer fick i den kristna fostran, står för oss som ett ofrånkomligt faktum. Det torde i stället vara så, att vi har anledning att i första hand undersöka vad dessa värden ändå även i dag betyder för en övervägande del av vårt folk, när det gäller livssyn och handlingsmönster och huruvida inte ett starkare betonde av de kristna värdena skulle ha en positiv verkan på samhällsutvecklingen.

Visserligen ställer det sig svårt att utreda kristendomens eller andra etiska systems betydelse. Men som redan framgått vid diskussioner i riksdagen anser religionssociologiska institutets föreståndare det vara möjligt att med de nya metoder, som vuxit fram, göra en viss kartläggning på ifrågasatt område. En sådan undersökning skulle kanske kunna vara ett första steg i sökandet efter den gemensamma värdegrunden. Vi skulle genom en sådan kartläggning få en bättre underbyggd uppfattning av den kristna trons inflytande på oss som människor och på våra värderingar. Den skulle också kunna skapa förutsättningar för ett mera sakligt bedömande av religionens inflytande på moralbildningen.

Under hänvisning till vad ovan anförts får vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att medel ställes till förfogande för en religionssociologisk undersökning i enlighet med vad i motionen anförts och att religionssociologiska institutet får i uppdrag att genomföra denna undersökning.

Stockholm den 26 januari 1968

Olle Westberg (fp)

M. Berglund (fp)

Einar Rimmerfors (fp)

Axel Gustafsson (fp)

Anders Jonsson (fp)

i Borås
